

La Veu de Benicarló, 11/05/2007

Joan Garí

«*Senyals de fum*»

Ed. 3i4, Col. Unitat, València, 2006

Dir que entre els escriptors valencians no són freqüents els dietaris, ben aviat esdevindrà un tòpic, si fins fa ben poc només comptàvem amb l'exemple del mestre Joan Fuster, en els darrers anys hem assistit a l'aparició d'un veritable allau d'allò que ha vingut anomenant-se literatura del jo, Raimon, Josep Iborra, Josep Piera, Vicent Alonso, Toni Mollà, Enric Sòria, Josep Igual estarien entre els exemples més reeixits.

Amb *Senyals de fum*, Joan Garí (Borriana, 1965) fa la segona incursió en aquest gènere, que en el seu llibre anterior, *Les hores fecundes*, qualificava de "proteic", "multiforme" i de "calaix de sastre". Aquestes qualitats del gènere permet que qualsevol cosa pugui convertir-se en literatura i per aquest motiu l'autor es proposa elaborar "un dietari sistemàtic de l'any 2002", vol fer efectiva aquella dita clàssica de "nulla dies sine linea", ja que pensa que "en cada un dels dies d'un any - en cada un dels dies d'una vida - hi pot haver com a mínim, bategant, una idea literària". Però sobretot escriure un dietari és "una lluita contra l'horror vacui en què l'únic aliat és precisament -per dir-ho d'una manera pavesiana- el propi exercici de l'ofici de viure".

Escrit als trenta set anys, aquell moment en què un es troba "nell mezzo del camin di nostra vita", amb feliç frase de Dante, *Senyals de fum* és un llibre que mostra la maduresa de l'autor, un moment en què ja es pot mirar cap arrere i fer un balanç d'allò que s'ha viscut, però també cap avant,

aquests dos móns són representats per la presència dels pares; evocats en xicotets detalls familiars com anant a collir figues a la figuera de l'hort familiar amb el pare, o els deliciosos postres elaborats per la mare; i també per la presència dels fills, que sorprenen el pare i el fan fruir amb les descobertes del món que van fent. Però els contrastos no acaben ací, tot el llibre en va ple, entre el paisatge vora mar de Borriana i el clima muntanyenc de Vilafranca, on l'autor passa els seus mesos d'estiu, entre els seus alumnes de l'institut i el seu propi record d'estudiant, o entre la seua visió de la vida d'home de formació intel·lectual i algun dels seus amics del poble de formació diferent.

El llibre està constituït per les xicotetes coses que conformen la vida quotidiana, la visita al metge, un dia a la platja amb els xiquets, la contemplació d'un paisatge, el plaer de fumar-se un havà, una excursió per la muntanya, l'aventura d'anar a buscar bolets. Però també la reflexió sobre una pel·lícula, un llibre o el comentari polític, acompanyat sovint d'un to irònic o sarcàstic.

No poden faltar en el llibre un dels seus *artefactes* preferits, l'aforisme, que l'autor ha definit en un altre lloc com "*el mínim acte d'intel·ligència literària*" ja que "*et permet crear, amb una o dues frases, tot un món complet de direccions i suggeriments*". Però aquesta intel·ligència literària no està present només en els aforismes, sinó que es prolonga en la resta del llibre, ja que a partir de l'elaboració del llenguatge, aconsegueix convertir la quotidianitat en literatura. Perquè la literatura és allò que queda quan ja no queda res. El 17 - IX - 02 escriu Joan Garí: "*I la literatura és allò que queda justament quan ja se n'han anat tots els trens.*" Pensament que compartim plenament amb l'autor de Borriana, però mentre arriba l'últim tren gaudim de la lectura de *Senyals de fum*.